

Waterbeheer voor de toekomst

Onderzoek naar positie van Rijnland en wensen van inwoners

Contents

1

Management Summary	4
Waterbeheer voor de toekomst – wat vinden de inwoners belangrijk?	

2

Rol van Rijnland in de maatschappij	9
-------------------------------------	---

3

Inhoudelijke taakinvulling	14
----------------------------	----

4

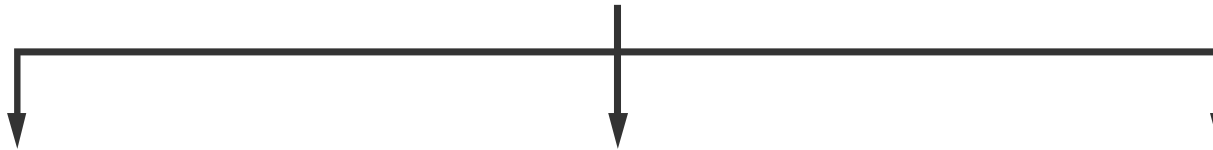
Bijlagen	24
----------	----

Doel onderzoek, centrale vraag en onderzoeksvragen

Voor de komende planperiode van het Waterbeheerplan 5 (WBP5) wil Rijnland van zijn inwoners weten welke waterschapstaken zij het meest belangrijk vinden en in welke bandbreedte deze taken uitgevoerd moeten worden. Daarnaast is het voor de plannen van de toekomst belangrijk dat Rijnland weet welke rol Rijnland in de maatschappij moet innemen volgens de inwoners. Denk hier bijvoorbeeld aan het verschil tussen een gesloten overheidsorganisatie en een organisatie die nauw samenwerkt met de omgeving waarbij verantwoordelijkheden worden gedeeld. De uitkomsten van het onderzoek moeten handvatten bieden voor deze invulling. Daarvoor heeft Rijnland het bureau TNS NIPO een representatieve enquête laten uitvoeren onder circa 1000 inwoners van het Rijnlandse gebied. Daarbij is de volgende centrale vraag is geformuleerd:

Wat is de positie van Rijnland in de maatschappij en hoe verwachten inwoners dat Rijnland invulling geeft aan haar taken?

1. Gewenste rol in de maatschappij

- Wat is volgens inwoners de gewenste rol positie van Rijnland in de maatschappij?
- Moeten wij meer een uitvoeringsorganisatie of maatschappelijk ondernemer zijn volgens de inwoner?

2. Inhoudelijke taakinvinging

- Wat vindt de inwoner van de plannen uit WBP5?
- Waar moet volgens hen focus aangebracht worden, wat verdient prioriteit?
- Binnen welke bandbreedte moeten we werken aan onze taken?
- Wat moeten we behouden, waar moeten we investeren?
- Hoe kijkt de inwoner aan tegen de verhouding risico's / kosten?

1

Management Summary

Waterbeheer voor de toekomst – wat vinden de inwoners belangrijk?

Waterbeheer voor de toekomst – wat vinden de inwoners belangrijk?

Rijnland heeft het bureau TNS NIPO een representatieve enquête laten uitvoeren onder circa 1000 inwoners van het Rijnlandse gebied. Voor de komende planperiode van het Waterbeheerplan 5 (WBP5) wil Rijnland van zijn inwoners weten welke waterschapstaken zij het meest belangrijk vinden en in welke bandbreedte deze taken volgens hen uitgevoerd moeten worden. Daarnaast is het voor de plannen van de toekomst belangrijk om te weten welke rol Rijnland volgens de inwoners zou moeten innemen. Denk hier bijvoorbeeld aan het verschil tusseneen gesloten overheidsorganisatie en een organisatie die meer samenwerkt met de omgeving waarbij verantwoordelijkheden worden gedeeld.

Centrale onderzoeksvraag: *Wat is volgens inwoners de gewenste positie van Rijnland in de maatschappij en hoe verwachten inwoners dat Rijnland invulling geeft aan haar taken?*

In de volgende paragrafen zijn de resultaten weergegeven.

De gewenste positie van Rijnland in de maatschappij

- **Rijnland moet zijn taken 'gewoon goed' en kostenbewust uitvoeren**

De inwoners willen dat het waterbeheer 'gewoon goed' wordt uitgevoerd. Gewoon goed betekent dat Rijnland zich beperkt tot de kerntaken 'droge voeten en schoon water', deze taken uitvoert tegen zo laag mogelijke kosten, rekening houdt met de toekomst en daarbij voldoet aan de gestelde normen. De inwoners geven aan dat zij de wijze waarop Rijnland zijn taken invult, als (zeer) goed ervaren.

- **De ideale positie van Rijnland in de maatschappij ligt volgens inwoners op het snijvlak tussen doen wat hoort (waterautoriteit) en luisteren naar wensen uit de omgeving (maatschappelijke dienstverlener)**

- **Betrek de inwoners bij werkzaamheden; daadwerkelijke participatie is (nog) een brug te ver**

De inwoners van Rijnland willen graag dat Rijnland hen vroegtijdig betrekt bij (nieuwe) ontwikkelingen in het waterbeheer en dat er daarbij geluisterd wordt naar hun wensen, zodat Rijnland dit kan meenemen bij de uitvoering van zijn taken. Het daadwerkelijke participeren, waarbij er meer verantwoordelijkheden bij de inwoners wordt gelegd, is (nog) een brug te ver. De inwoners willen dat het waterbeheer wordt gedaan door een deskundige partij en ze vinden van zichzelf dat ze niet voldoende kennis hebben om over de taken en uitvoering hiervan te oordelen.

- **De inwoners denken graag mee**

Uit eerder onderzoek van TNS NIPO (december 2013 en mei 2014) is wel gebleken dat één op de vijf inwoners uit het werkgebied van Rijnland belangstelling heeft om met Rijnland mee te denken. De belangstelling komt voort uit een zekere mate van betrokkenheid: mensen die (al) goed bekend zijn met Rijnland, willen vaker hun steentje bijdragen aan toekomstplannen. Daarnaast staat bijna de helft van de inwoners open voor het ontvangen van informatie over hoe zij zelf meer aan de waterhuishouding van hun woning kunnen doen. Dit gaat vooral om kleine of relatief eenvoudige handelingen die mensen gemakkelijk zelf kunnen uitvoeren. Let wel, het gaat hier om de intentie om bepaald gedrag te tonen. De weg naar het daadwerkelijke gedrag kan lang zijn.

Verwachtingen omtrent inhoudelijke taakinvoering

▪ Focus op de kerntaken en investeer in innovatie en duurzaamheid

De inwoners vinden de klassieke taken, die gericht zijn op droge voeten en schoon water, het meest van belang. Ook het investeren in nieuwe technologieën en het op een duurzame manier werken wordt door een groot deel van de inwoners belangrijk gevonden. De taken die gericht zijn op een prettige leefomgeving (natuur en recreatie) worden minder belangrijk gevonden.

Om te kunnen ontdekken welke waterschapstaken de inwoners het belangrijkste vinden hebben we gevraagd hoe zij het jaarbudget (€200 miljoen) van Rijnland zouden besteden:

- Waterveiligheid: €70 miljoen
- Waterketen: €51 miljoen
- Schoon en gezond water: €41 miljoen
- Voldoende water: €38 miljoen

▪ Voldoe aan de normen en investeer waar nodig om het gebied toekomstbestendig te maken

Het waterbeheer moet volgens inwoners voldoen aan de gestelde normen. Men is niet bereid om extra risico's te lopen.

Als de vraag wordt voorgelegd of er bezuinigd kan worden op de waterschapstaken of dat er juist geïnvesteerd moet worden, geeft twee derde van de inwoners aan dat het huidige onderhoudsniveau gehandhaafd moet worden. Daarbij moet waar mogelijk het watersysteem geleidelijk voorbereid worden op de toekomst om de gevolgen van klimaatveranderingen en dergelijke op te kunnen vangen.

Opdeling inwoners o.b.v. wensen in taakinvulling

Drie onderscheidende groepen

Op basis van de resultaten van de enquête zijn de inwoners te verdelen in drie groepen:

▪ Groep 1, toekomstgericht: Klassiek waterbeheer met oog voor de toekomst

41% van de inwoners van Rijnland vindt de taken die gericht zijn op waterveiligheid, belangrijker dan gemiddeld. De inwoners die in deze groep vallen leggen de focus daarbij op het voorbereiden op de toekomst en het daarbij gebruik maken van nieuwe technologie. Ruim zeven op de tien inwoners van Rijnland die binnen deze groep vallen, kiezen voor Rijnland als waterautoriteit. Deze groep bestaat iets vaker uit 55-plussers dan de andere groepen.

▪ Groep 2, omgevingsgericht: Duurzaam en natuurvriendelijk met oog voor de omgeving

33% van de inwoners hecht meer belang aan de taken die zich richten op de natuur en het duurzaam uitvoeren van taken. Zij vinden het belangrijker dan gemiddeld dat inwoners worden aangesproken, geïnformeerd en gestimuleerd om zelf een bijdrage te leveren. Deze groep bestaat iets vaker uit jongeren (18 t/m 34 jaar). Hun eerste keuze met betrekking tot de rol van Rijnland in de maatschappij valt iets vaker dan gemiddeld op de rol van leverancier.

▪ Groep 3, persoonsgericht: Kwaliteit van de leefomgeving, snelle oplossingen, persoonsgericht

26% van de inwoners legt de focus op de kwaliteit van de eigen leefomgeving. Taken zoals het zuiveren van het afvalwater en het schoonhouden van meren en plassen vinden zij belangrijker dan gemiddeld. Ze gaan voor een snelle en deskundige oplossing, op het moment dat er iets aan de hand is. Ze geven liever geen geld uit als dat op dit moment nog niet per se nodig is. Ze zijn minder geïnteresseerd in het investeren in technologieën en het duurzaam uitvoeren van taken. Deze groep bestaat iets vaker uit personen tussen de 35 en 54 jaar, lager opgeleiden en gezinnen met twee kinderen.

2

Rol van Rijnland in de maatschappij

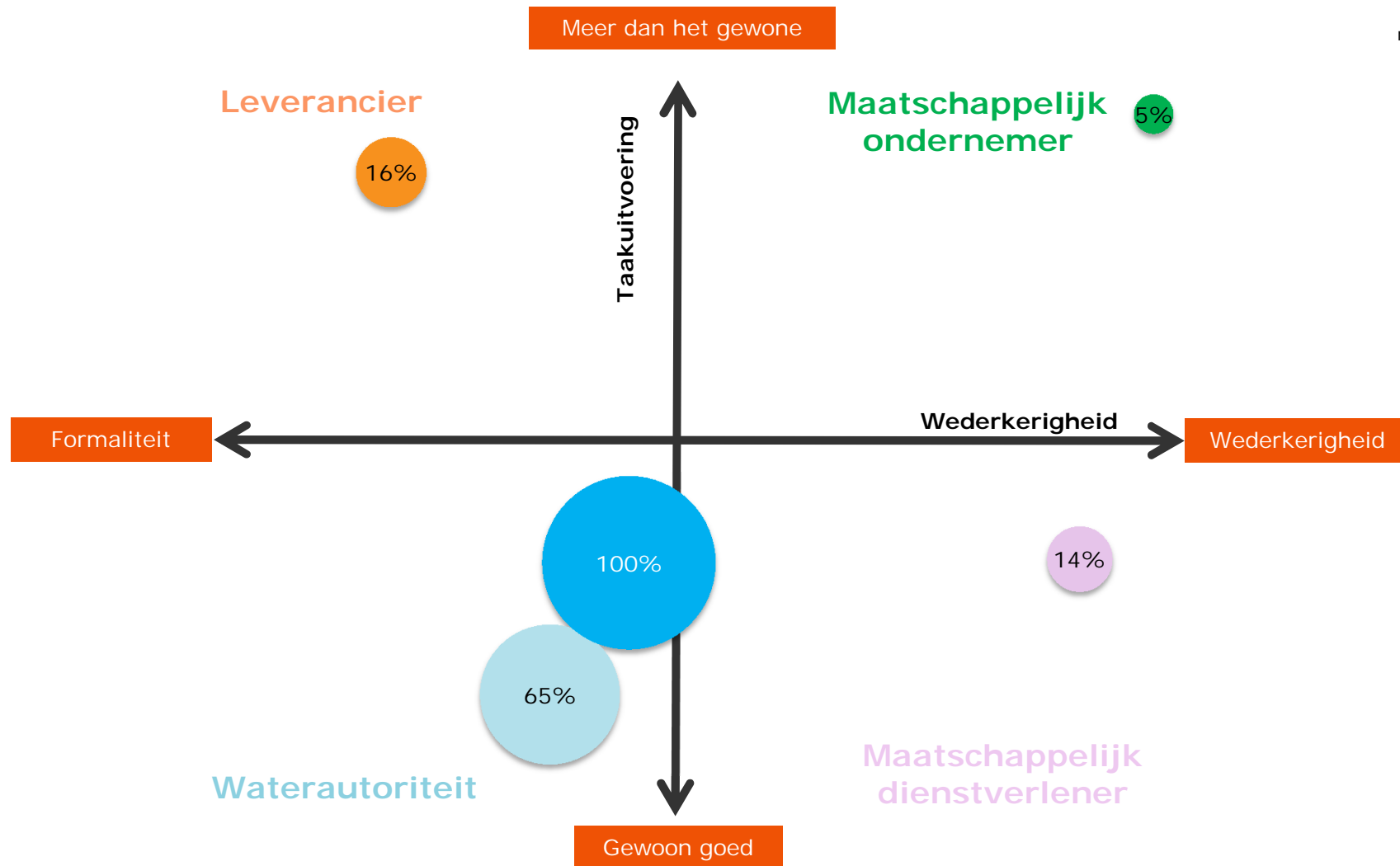

Gewenste positionering Rijnland volgens inwoners

1^e keuze inwoners

n=996

Inwoners zien Rijnland het liefst als waterautoriteit, maar staan niet afwijzend tegenover andere rollen

Inwoners zien Rijnland het liefst als een organisatie die zijn taken 'gewoon goed' uitvoert. Rijnland doet dat wat nodig is om veiligheid en waterkwaliteit nu en in de toekomst te waarborgen. De ideale positie die Rijnland ligt volgens de inwoners op het snijvlak van doen wat hoort en luisteren naar de wensen uit de omgeving.

1. Rijnland als waterautoriteit

Bijna twee derde van de inwoners ziet Rijnland het liefst als waterautoriteit (65% voorkeur). Ruim tweederde beoordeelt deze rol als (zeer) positief (68%) en tevens verwacht tweederde dat deze rol (zeer) goed zal bijdragen aan de kwaliteit en veiligheid van het water in Rijnland (68%). Ruim de helft van de inwoners van Rijnland verwacht dat waterschapsbelasting in deze rol gelijk zal blijven (52%). Jongeren (18 t/m 34 jaar) kiezen nog vaker voor Rijnland als waterautoriteit (72% 1^e keuze).

2. Rijnland als leverancier

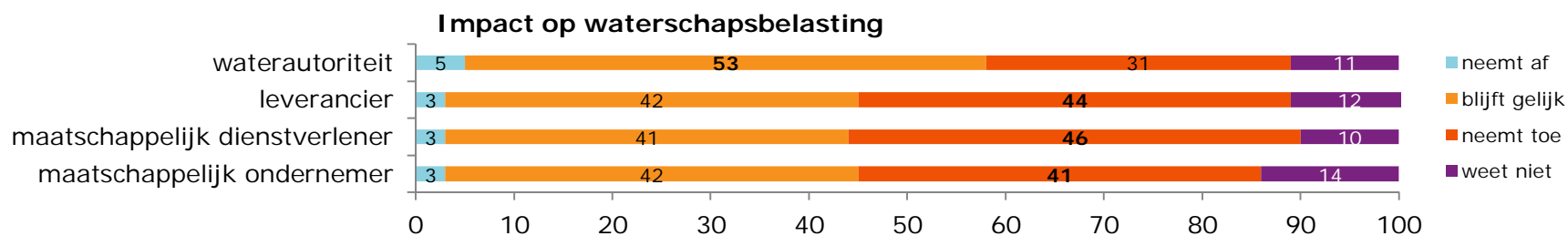
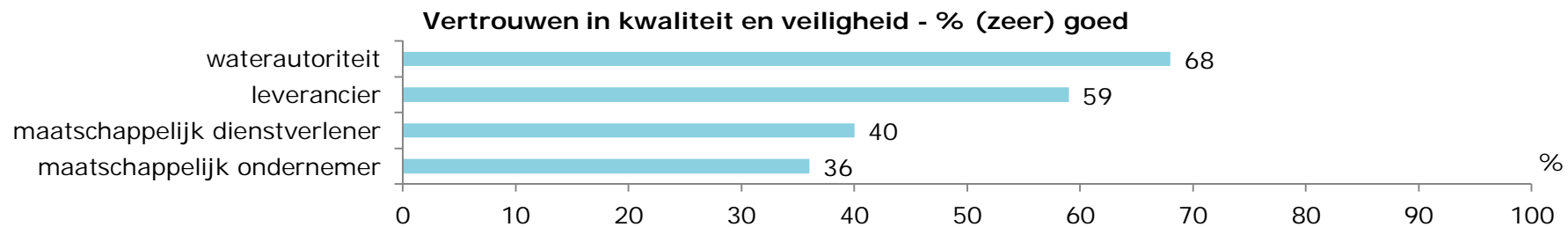
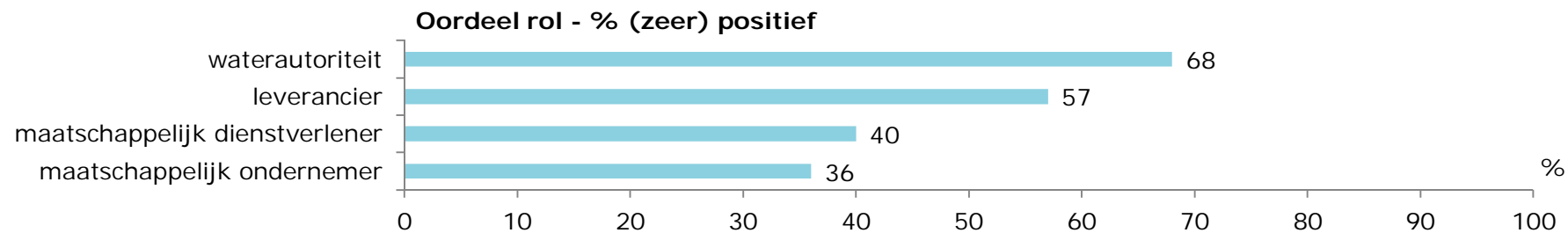
Op flinke afstand volgt daarna de wens voor Rijnland als leverancier (16% voorkeur). Inwoners van (zeer) sterk stedelijk gebied kiezen vaker voor Rijnland als leverancier (18% 1^e keuze). Toch wordt ook deze rol door meer dan de helft van de inwoners van Rijnland (zeer) positief beoordeeld (57%). Deze rol geeft ook bijna zes op de tien inwoners vertrouwen in de kwaliteit en veiligheid van het water in Rijnland (59%). Ongeveer vier op de tien inwoners verwacht dat de waterschapsbelasting in deze rol zal toenemen (44%).

3. Rijnland als maatschappelijk dienstverlener

Direct na Rijnland als leverancier volgt Rijnland als maatschappelijk dienstverlener (14% voorkeur). Deze rol wordt door ongeveer vier op de tien inwoners (zeer) positief beoordeeld (40%) en het geeft eenzelfde hoeveelheid inwoners vertrouwen in de kwaliteit en veiligheid van het water in Rijnland (40%). Bijna de helft van de inwoners verwacht dat de waterschapsbelasting gelijk blijft in deze rol (45%).

4. Rijnland als maatschappelijk ondernemer

Als laatste wordt Rijnland als maatschappelijk ondernemer gekozen (5% voorkeur). Inwoners van niet-stedelijk gebied kiezen vaker voor Rijnland als ondernemer (7% 1^e keuze). Iets meer dan een derde van de inwoners beoordeelt deze rol als (zeer) positief (36%) en heeft ook vertrouwen in de kwaliteit en veiligheid van het water in Rijnland (36%). Ongeveer vier op de tien inwoners verwacht dat de waterschapsbelasting zal stijgen in deze rol (40%).

Participatieladder voor Rijnland

- Regisseren en stimuleren zijn de voorkeursposities die Rijnland volgens de inwoners zou moeten innemen. De positie van het hoogheemraadschap van Rijnland in de maatschappij die prevaleert onder de inwoners is te vinden op de participatieladder tussen regisseren en stimuleren. Inwoners verwachten dat Rijnland de kennis en deskundigheid in huis heeft om te bepalen wat goed is. Daarnaast wordt duidelijk dat burgers (nog) geen gedeeltelijke verantwoordelijkheid willen als het gaat om de uitvoering van taken. Ze gaan er vanuit dat het waterschap deskundig is en weet wat er moet gebeuren. Inwoners willen op dit moment enkel hun wensen uitspreken, zodat het waterschap dit kan meenemen bij de uitvoering van zijn taken.

Uitleg participatieladder:

Loslaten: De betreffende organisatie of overheid geeft de specifieke taak volledig uit handen. Dan heeft de betreffende organisatie geen stem meer in de inhoud of het proces.

Faciliteren: Als de organisatie kiest voor faciliteren ligt het initiatief bij de inwoners en de bedrijven, de uitvoerende organisatie moet hier dan belang in zien om het mogelijk te maken.

Stimuleren: In deze rol is de wens uitgesproken dat andere partijen een rol gaan spelen, maar het initiatief hiervoor ligt bij anderen. Er wordt enkel naar mogelijkheden gezocht om de andere in beweging te krijgen.

Regisseren: In deze rol krijgen ook andere partijen een rol, maar de regie ligt nog volledig bij de organisatie.

Reguleren: Dit is het zwaarste instrument, het initiatief en uitvoering ligt volledig bij de uitvoerende organisatie. Reguleren door wet- en regelgeving en handhaving. Bij overtredingen horen sancties.

- Zoals uitgelegd prevaleert inspraak zonder verantwoordelijkheden bij inwoners. De tendens in de samenleving, dat organisaties steeds meer gaan samenwerken met inwoners (dat is eigenlijk het meest terug te vinden in de trap faciliteren), is voor inwoners nog duidelijk een brug te ver. Dit kan komen omdat inwoners het idee hebben dat zij over onvoldoende kennis beschikken van de specifieke taken van het Rijnland om geheel zelf met oplossingen te komen.

3

Inhoudelijke taakinvoering

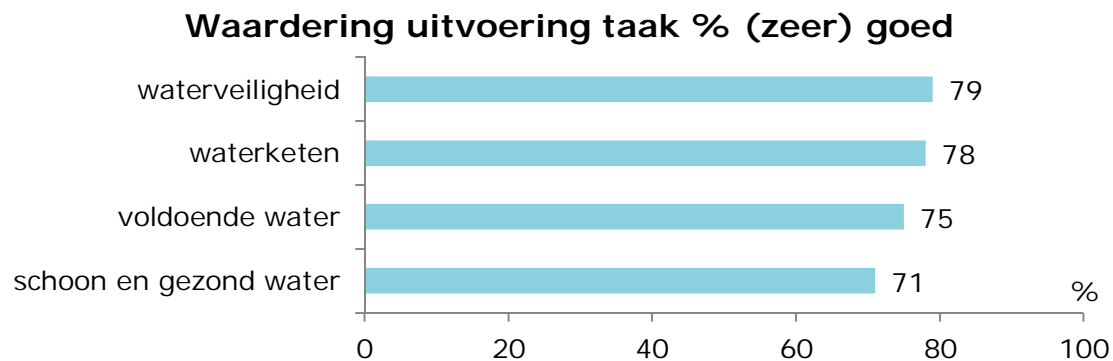
Hoge waardering voor de wijze waarop Rijnland de kerntaken uitvoert

Respondenten is gevraagd om de uitvoering van de vier kerntaken van Rijnland op een vijfpuntschaal van zeer goed t/m zeer slecht te beoordelen. Op dit moment wordt de uitvoer van alle vier de taken van het hoogheemraadschap van Rijnland volgens ruim zeven op de tien inwoners als (zeer) goed ervaren. Jongeren (18 t/m 34 jaar) zijn als het gaat om de uitvoering van de kerntaken waterveiligheid (70%) en schoon & gezond water (63%) opvallend minder positief.

Kerntaken (zoals beschreven in de vragenlijst):

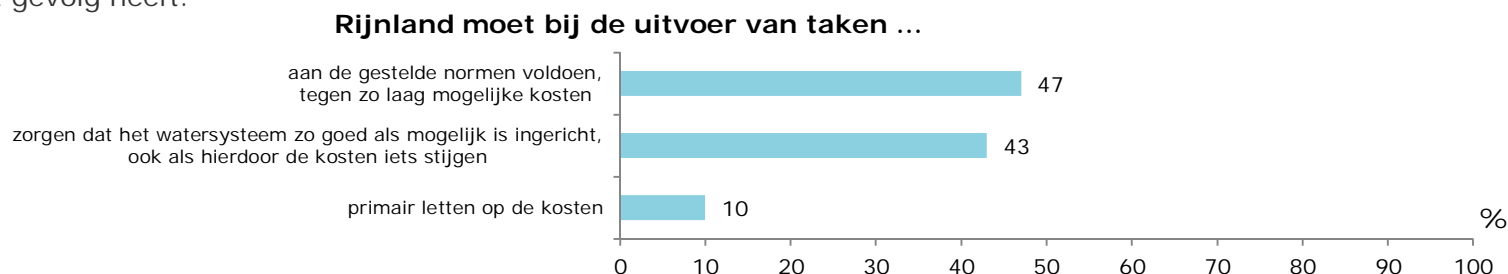
- Waterveiligheid: het beschermen van het land en haar inwoners tegen overstromingen
- Voldoende water: het op het juiste peil houden van meren, sloten en plassen
- Schoon en gezond water: het zorgen voor een goede kwaliteit van het oppervlaktewater (incl. zwemwater)
- Waterketen: het ontvangen en zuiveren van het afvalwater van huishoudens

De respondenten mochten vervolgens een budget van €200 miljoen euro verdelen over de vier kerntaken. Waterveiligheid krijgt het meest budget (70 miljoen), gevolgd door de Waterketen (50 miljoen). De taken Voldoende Water en Schoon & Gezond water krijgen het minste budget (elk ongeveer 40 miljoen).

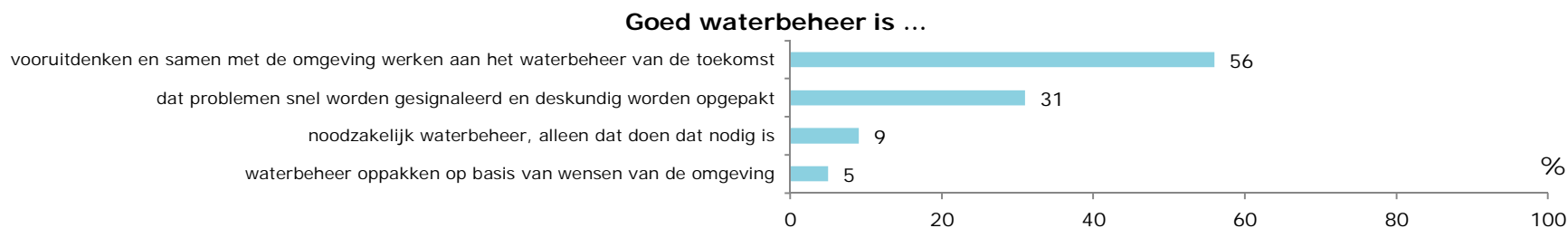

Waterbeheer moet aan de gestelde normen voldoen

Onder de inwoners van Rijnland is er het meeste draagvlak voor dat Rijnland voldoet aan de vastgestelde normen, tegen zo laag mogelijke kosten (47%). Een iets kleinere groep kiest voor het waterbeheer zo goed uitvoeren als mogelijk ook als hierdoor de kosten iets stijgen (43%). Er is weinig draagvlak voor het primair letten op de kosten (9%). Zowel 55-plussers (48%) als hoogopgeleiden (50%) vinden vaker dat het waterbeheer zo goed als mogelijk moet worden ingericht, ook als dit een lichte stijging van de tarieven tot gevolg heeft.

Inwoners denken bij goed waterbeheer vooral aan vooruitdenken en samen met de omgeving werken aan het waterbeheer van de toekomst (56%). Met het oog op de andere resultaten uit het onderzoek interpreteren we deze wens als dat Rijnland vooruitdenkt en samen met de wensen vanuit de omgeving werkt aan het waterbeheer van de toekomst.

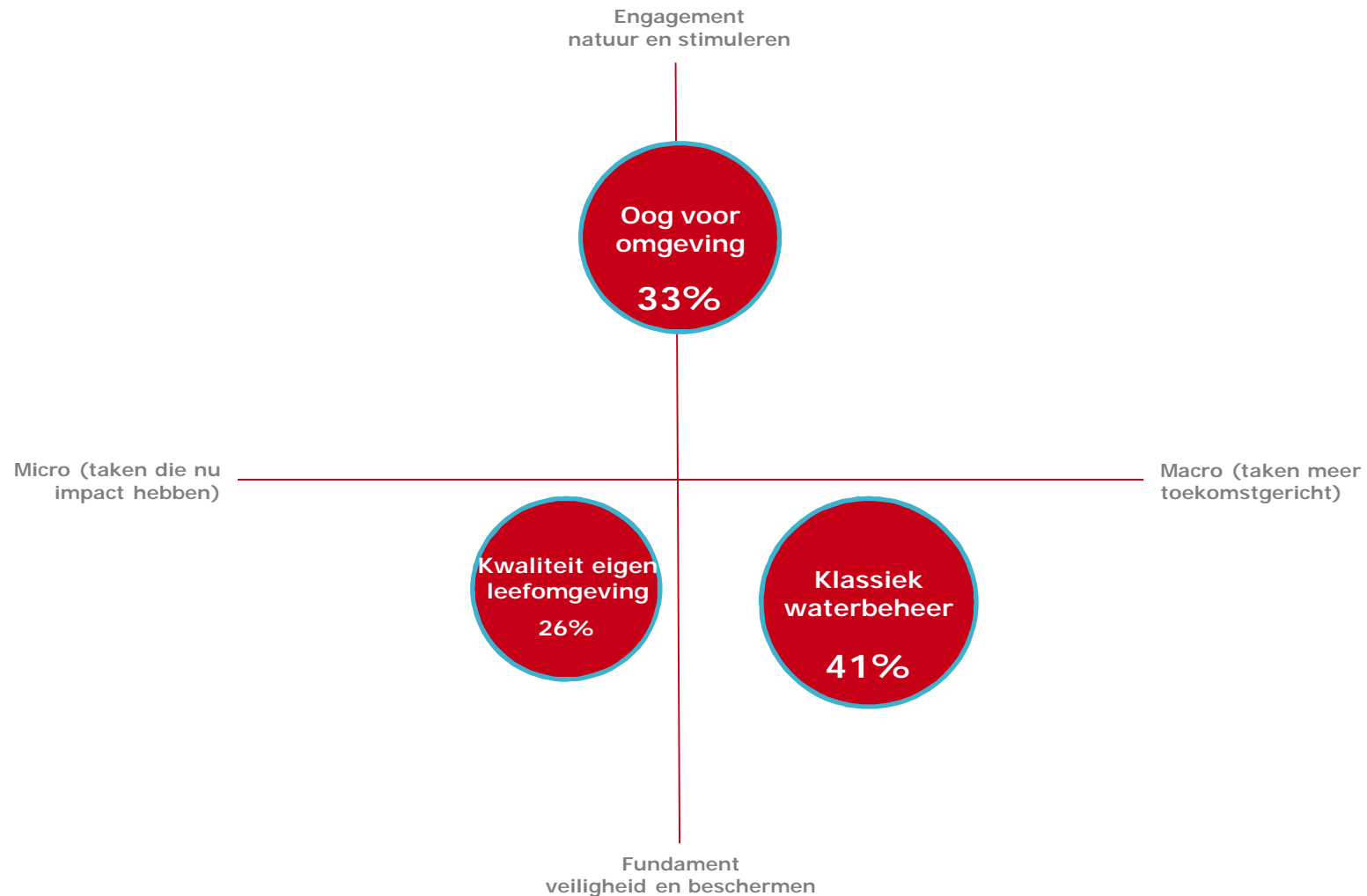

Bij het voorleggen van een aantal specifieke taken met daarbij steeds drie uitvoeringsscenario's (bezuinigen, behouden of investeren) kiest het grootste deel van de inwoners telkens voor behouden. Vervolgens kiest men voor investeren. Voor het scenario bezuinigen kiest men het minst vaak. Met als uitzondering de taak 'zwemwater', daar kiest men allereerst voor behouden en daarna voor bezuinigen in plaats van investeren. Inwoners van Rijnland zijn, als het aankomt op taken die direct van invloed zijn op de veiligheid van de leefomgeving, niet bereid tot het lopen van een risico.

Segment 'Klassiek waterbeheer' is grootste segment

n=996

Kenmerken en wensen van de verschillende segmenten

Uit de manier waarop inwoners van Rijnland hun wensen hebben gerangschikt kunnen we drie segmenten destilleren. Inwoners die in een bepaald segment vallen vinden dezelfde type taken gemiddeld meer of minder belangrijk dan de inwoners in andere segmenten. Deze segmenten laten zien dat de focus van inwoners op de taken van Rijnland kan verschillen. Rijnland kan deze groepen op een andere manier aanspreken. In de bijlage is meer informatie opgenomen over hoe de segmenten tot stand zijn gekomen.

Klassiek waterbeheer met oog voor de toekomst (toekomst gericht; veiligheid en investeren - 41%)

Het grootste segment is het segment 'watermanagement'. De inwoners van Rijnland die binnen dit segment vallen vinden de taken die gericht zijn op klassiek watermanagement, zoals het versterken van de dijken en het beperken van wateroverlast, belangrijker dan gemiddeld. Ruim vier op de tien inwoners van Rijnland valt in dit segment.

Wat dit segment kenmerkt is dat zij investeren in nieuwe technologie erg belangrijk vindt. Het segment bestaat iets vaker uit 55-plussers. De inwoners in dit segment leggen de focus zowel op veiligheid en bescherming als op het investeren in de toekomst. Ruim zeven op de tien inwoners van Rijnland die binnen dit segment vallen kiezen voor Rijnland als waterautoriteit (72% 1^e keuze).

Duurzaam en natuurvriendelijk met oog voor de omgeving (omgevingsgericht; natuur en duurzaam – 33%)

Het tweede segment hecht meer belang aan de taken die zich richten op de natuur en het duurzaam uitvoeren van taken. Zij vinden het belangrijker dan gemiddeld dat inwoners worden aangesproken, geïnformeerd en gestimuleerd om zelf een bijdrage te leveren. Ongeveer een derde van de inwoners valt in dit segment. Het segment bestaat iets vaker uit jongeren (18 t/m 34 jaar) en bestaat ook vaker uit personen die het belangrijk vinden dat Rijnland bij de uitvoering van haar taken let op de wensen uit de omgeving. Hun eerste keuze valt iets vaker op Rijnland als leverancier (22% - meer doen dan nodig).

Kwaliteit van de eigen leefomgeving, snelle oplossingen (persoonsgericht; veiligheid en leefomgeving – 26%)

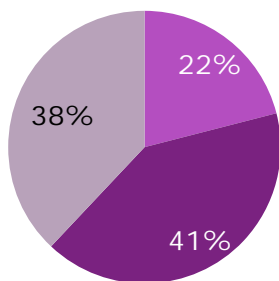
Inwoners uit het laatste en tevens het minst grote segment leggen de focus op schoon water. Taken zoals het zuiveren van het afvalwater en het schoonhouden van meren en plassen vinden zij belangrijker dan gemiddeld. Ongeveer een kwart van de inwoners van Rijnland valt in dit segment. Ze gaan voor een snelle en deskundige oplossing, op het moment dat er iets aan de hand is. Ze geven liever geen geld uit als dat op dit moment nog niet perse nodig is. Ze zijn minder geïnteresseerd in het investeren in technologieën en het duurzaam uitvoeren van taken. Zij richten zich vooral op taken die op dit moment impact hebben op hun kwaliteit van hun leefomgeving. Het segment bestaat iets vaker uit personen tussen de 35 en 54 jaar, lager opgeleiden en gezinnen met twee kinderen.

Waterveiligheid: behouden of investeren

n=187

Het gebied dat Rijnland beheert ligt grotendeels onder zeeniveau. Als er geen dijken zouden zijn, zou er gemiddeld 2 tot 5 meter water staan. Om dit te voorkomen beschermen waterkeringen (zoals dijken, dammen en duinen) Nederland tegen overstromingen. Waterkeringen vergen vaak veel en kostbaar onderhoud. Vanwege o.a. klimaatverandering moeten veel waterkeringen worden versterkt en opgehoogd. Dit vergt de komende jaren opnieuw grote investeringen.

■ Bezuinigen ■ Behouden ■ Investeren

- *Inwoners met de focus op watermanagement (segment 1) kiezen vaker voor de uitvoer van de taak vaker voor investeren (47%).*
- *Inwoners met de focus op engagement (segment 2) kiezen vaker bij de uitvoer van deze taak voor behoud (51%)*
- *Inwoners met de focus op schoon water (segment 3) kiezen vaker bij de uitvoer van deze taak voor bezuinigen (32%).*

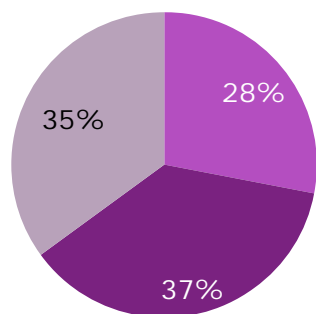
Bezuinigen	Behouden	Investeren
<p>Uitgangspunt: De waterschapslasten zijn al heel hoog en de waterkeringen sterk genoeg.</p> <p>Het beheer en onderhoud moet primair gericht zijn op de instandhouding van de waterkeringen.</p> <p>Gevolgen: We accepteren een iets grotere kans op overstromingen. Daar staat tegenover dat we nu minder hoeven te investeren.</p> <p>Daarbij gaan we op zoek naar slimme oplossingen. Ook kunnen inwoners en bedrijven zelf extra maatregelen nemen of een verzekering afsluiten.</p>	<p>Uitgangspunt: De huidige waterkeringen zijn sterk genoeg.</p> <p>Het beheer en onderhoud moet primair gericht zijn op de instandhouding van de waterkeringen.</p> <p>Gevolgen: Het klimaat verandert, maar zo snel gaat dat allemaal niet.</p> <p>Er wordt gekozen voor een geleidelijke verbetering en versterking van de waterkeringen, zodat de lastenstijgingen zoveel als mogelijk beperkt blijven.</p>	<p>Uitgangspunt: Veiligheid tegen overstromingen is topprioriteit.</p> <p>Stevige en goed onderhouden waterkeringen, die berekend zijn op de klimaatverandering, dat is waar de waterschappen voor moeten staan.</p> <p>Gevolgen: De kans op overstroming is klein, maar als het gebeurt zijn de gevolgen niet te overzien.</p> <p>Er wordt gekozen voor extra investeringen en dit leidt tot iets hogere belastingen, maar daarmee garanderen we de veiligheid.</p>

Schoon & gezond water: behouden of investeren

n=229

Schoon en gezond water is belangrijk voor de volksgezondheid en de kwaliteit van de leefomgeving. Veel mensen beleven plezier in, op of onder water. Het is van belang voor de industrie, de agrarische sector, de recreatie en de bouw. Ook voor de ontwikkeling en het behoud van natuur (dieren en planten) is water cruciaal.

■ Bezuinigen ■ Behouden ■ Investeren

- *Jongeren (18 t/m 34 jaar) kiezen bij de uitvoer van deze taak vaker voor behouden (52%) en veel minder vaak voor investeren (23%).*

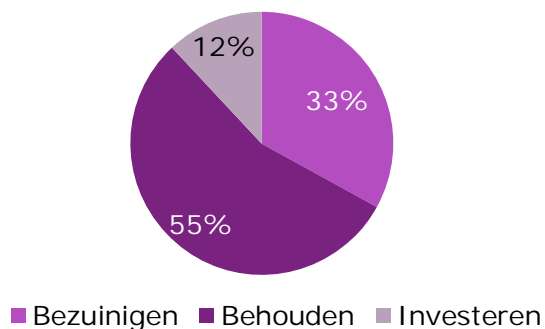
Bezuinigen	Behouden	Investeren
<p>Uitgangspunt: We vinden de huidige oevers langs meren, plassen en sloten en de waterkwaliteit van deze wateren nu al goed genoeg.</p> <p>Gevolgen: Verder investeren in natuurvriendelijk onderhoud en dergelijke is niet nodig.</p> <p>We laten de waterkwaliteit zoals die nu is. Dat we dan niet overal aan de hoogste Europese en landelijke normen voldoen, accepteren we.</p>	<p>Uitgangspunt: Natuurgebieden hebben hierbij prioriteit boven stedelijke wateren.</p> <p>Gevolgen: Rijnland moet alleen werken aan het verder verbeteren van de waterkwaliteit en de natuurvriendelijke inrichting van oevers in de belangrijkste natuurgebieden en meren en plassen.</p> <p>Daarbij moet gezocht worden naar slimme maatregelen zodat de kosten van dit natuurvriendelijke beheer en onderhoud niet te veel stijgen.</p>	<p>Uitgangspunt: Maximale inzet op een goede waterkwaliteit en ecologische inrichting van alle wateren heeft prioriteit.</p> <p>Gevolgen: Niet alleen in natuurgebieden maar juist ook in de stad. Dit hoeft het waterschap niet alleen te doen. Ook gemeenten, bedrijven en inwoners hebben hierin een belangrijke taak.</p> <p>Voorlichting, advisering en stimulering vanuit het waterschap zijn hierin belangrijke instrumenten.</p>

Zwemwater: behouden

n=210

In het gebied van Rijnland zijn zo'n veertig zwemwaterlocaties. Dit zijn vaak recreatieplassen waar in gezwommen kan worden. Rijnland is er voor verantwoordelijk dat ze aan de wettelijke waterkwaliteit voldoen. Het merendeel heeft een goede zwemwaterkwaliteit, maar in zomers kan het voorkomen dat door bijvoorbeeld overmatige algenbloei locaties moeten worden gesloten. Rijnland neemt hiertegen maatregelen, zodat deze (tijdelijke) overlast zoveel als mogelijk beperkt wordt.

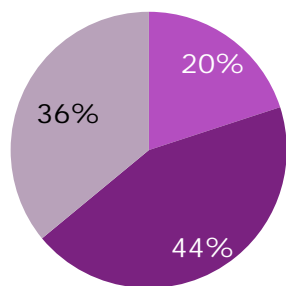
Bezuinigen	Behouden	Investeren
<p>Uitgangspunt: Rijnland moet er voor zorgen dat de zwemwaterlocaties aan de wettelijke minimale normen voldoen.</p> <p>Gevolgen: We nemen geen technische maatregelen om zwemlocaties open te houden.</p> <p>Dat in de zomer door omstandigheden (zoals overmatige algengroei) soms zwemwaterlocaties tijdelijk gesloten moeten worden, is jammer maar helaas soms noodzakelijk.</p>	<p>Uitgangspunt: We vinden het fijn dat we kunnen zwemmen in het gebied en vinden het daarbij belangrijk dat deze locaties een <u>goede</u> waterkwaliteit hebben.</p> <p>Gevolgen: Op een beperkt aantal – voor algengroei gevoelige – locaties nemen we technische maatregelen om ze zo lang mogelijk open te houden.</p>	<p>Uitgangspunt: We vinden het fijn dat we kunnen zwemmen in het gebied en vinden het daarbij belangrijk dat deze locaties een <u>uitstekende</u> waterkwaliteit hebben.</p> <p>Gevolgen: Verdere uitbreiding van de locaties staat hoog op ons lijstje. Waar nodig moeten (technische) maatregelen worden genomen om overal een goede zwemwaterkwaliteit te garanderen.</p>

Voldoende water: behouden of investeren

n=180

Droge voeten en het juiste waterpeil in meren, sloten en plassen, het lijkt zo vanzelfsprekend. Maar dat is het niet. Een goed ingericht, onderhouden en beheerd watersysteem is noodzakelijk, want Rijnland ligt voor een groot deel onder zeeniveau. Samen met onze partners voorkomen we dat deze gebieden onder water komen te staan, of dat er bij droogte juist schade ontstaat. En zo zorgen we ervoor dat er niet te veel maar ook niet te weinig water is om te kunnen wonen, werken en recreëren.

■ Bezuinigen ■ Behouden ■ Investeren

- *Inwoners met de focus op schoon water (segment 3) kiezen bij de uitvoer van deze taak vaker voor bezuinigen (30%).*
- *Inwoners met de focus op watermanagement (segment 1) kiezen bij de uitvoer van deze taak vaker voor investeren (46%).*

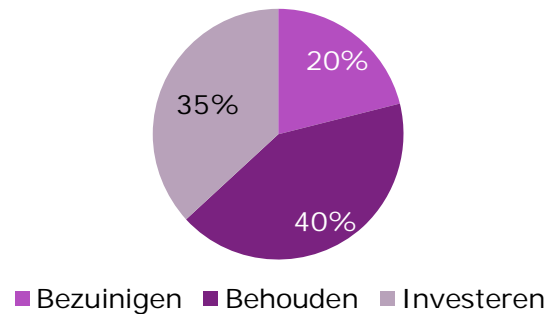
Bezuinigen	Behouden	Investeren
<p>Uitgangspunt: Het huidige watersysteem is redelijk op orde.</p> <p>Rijnland moet zich primair richten op het onderhouden van het hoofdwatersysteem (dit zijn de watergangen die zorgen voor de aan- en afvoer van water). Het onderhoud van de slootjes is een verantwoordelijkheid van de mensen die langs deze slootjes wonen.</p> <p>Gevolgen: Mogelijk minder goed onderhouden slootjes en grotere kans op wateroverlast (water op straat) tijdens hevige buien. Daar staat tegenover dat we nu minder hoeven te investeren.</p>	<p>Uitgangspunt: Het huidige watersysteem is op orde.</p> <p>Het beheer en onderhoud is primair gericht op het behouden van het huidige onderhoudsniveau van zowel het hoofdwatersysteem als de slootjes.</p> <p>Gevolgen: Aanpassingen die voor de klimaatverandering nodig zijn, voeren we heel geleidelijk door, zodat de lastenstijgingen zoveel als mogelijk beperkt blijven.</p>	<p>Uitgangspunt: Beheer en onderhoudsachterstanden moeten zo snel mogelijk worden ingelopen.</p> <p>Wateroverlast zoals die afgelopen zomer in grote delen van het gebied door hevige neerslag ontstond, accepteren we niet.</p> <p>Gevolgen: Er moet nu al rekening worden gehouden met de gevolgen van de klimaatverandering. Zodat we nu en in de toekomst een robuust watersysteem houden. Dit betekent dat er geïnvesteerd moet worden en dit leidt tot iets hogere belastingen, maar daarmee garanderen we de veiligheid.</p>

Waterketen: behouden of investeren

n=190

Het zuiveren van het afvalwater doen we zo efficiënt en goedkoop mogelijk. Maar we vinden het ook belangrijk dat we zoveel mogelijk energie besparen en dat we grondstoffen terug uit het afvalwater terug winnen (duurzaamheid). Ook vinden we het belangrijk dat we medicijnresten uit het afvalwater gaan halen. Als we dat allemaal willen, vergt dat in het begin forse investeringen, maar op termijn levert dat besparingen op.

Bezuinigen	Behouden	Investeren
<p>Uitgangspunt: Rijnland moet zich primair richten op de wettelijke taak.</p> <p>Gevolgen: De primaire taak is het ontvangen en verwerken van het afvalwater. Dat moet Rijnland zo goedkoop mogelijk doen.</p> <p>Grondstoffenwinning en het nog verder zuiveren (door bv. medicijnresten uit het afvalwater te halen) moet Rijnland niet doen, zolang dat wettelijk niet verplicht is.</p>	<p>Uitgangspunt: Rijnland moet het afvalwater zo goed mogelijk verwerken.</p> <p>Gevolgen: Als het financieel voordeel oplevert, wordt geïnvesteerd in energiebesparende maatregelen en grondstoffenterugwinning.</p>	<p>Uitgangspunt: Afvalwater is geen afvalstof maar juist een grondstof.</p> <p>Gevolgen: In het kader van duurzaamheid is het van belang dat Rijnland snel aan de slag gaat met grondstoffenterugwinning en energiebesparing.</p> <p>Ook moet er gewerkt worden aan het terugdringen van de medicijnresten in het afvalwater.</p>

4

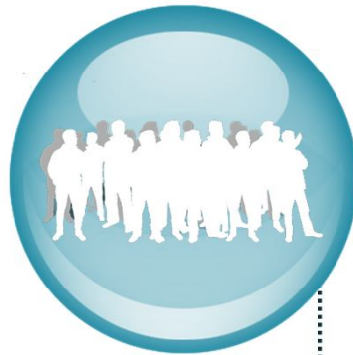
Bijlagen

Onderzoeksverantwoording

Doelgroep

Inwoners van Rijnland (op basis van postcodegebieden)

Steekproef

Bruto: n=1.855

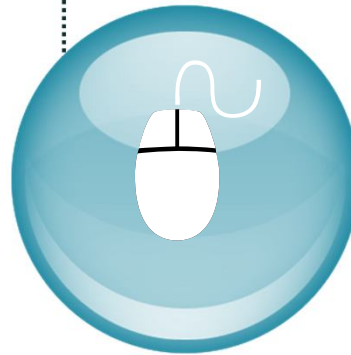
Netto: n=996

Respons

54%

Methode

Online kwantitatief onderzoek in TNS NIPObase

Veldwerkperiode

16 tot en met 23 februari

Vragenlijst

10 minuten

De vier mogelijke rollen van Rijnland

Waterautoriteit

- Deskundig
- Doen wat noodzakelijk is
- Resultaatgericht
- Kostenbewust

Het hoogheemraadschap van Rijnland is een deskundige organisatie die weet wat er moet gebeuren. Zij maken zelf het beleid en voeren zelf de taken uit. In de uitvoer van de taken werken ze gericht aan de normen die gesteld zijn aan de waterkwaliteit en veiligheid. De taken worden kostenbewust uitgevoerd.

Leverancier

- Innovatief
- Werken aan de beste oplossing
- Resultaatgericht
- De oplossing bepaalt de kosten

Het hoogheemraadschap van Rijnland is een innovatieve organisatie die weet wat er moet gebeuren. Zij maken zelf beleid en voeren zelf de taken uit. In de uitvoer van de taken werken ze gericht aan oplossingen volgens de nieuwste technieken. Zo werken zij aan de beste oplossing voor een probleem om de waterkwaliteit uitstekend te houden en de veiligheid te garanderen. Continu investeren is hiervoor noodzakelijk.

Maatschappelijk dienstverlener

- Deskundig
- Luisteren naar de wensen uit de omgeving
- Bewustwording creëren
- Vast budget en gedeelde verantwoordelijkheid

Het hoogheemraadschap van Rijnland is een deskundige organisatie die luistert naar de wensen van haar omgeving. Iedereen krijgt de kans om mee te praten en die taken die het meest belangrijk worden gevonden worden uitgevoerd. Door het creëren van bewustwording in de omgeving over waterkwaliteit, veiligheid en risico's werken zij met een vastgesteld budget samen met bedrijven en inwoners aan een gedeelde verantwoordelijkheid van het waterbeheer.

Maatschappelijk ondernemer

- Innovatief
- Samenwerken aan de beste oplossing
- Inwoner beslist welke taken prioriteit hebben
- Gedeelde verantwoordelijkheid

Het hoogheemraadschap van Rijnland is een innovatieve organisatie die nauw samenwerkt met haar omgeving. Inwoners en bedrijven weten wat ze willen en hebben kennis in huis voor de beste oplossing. Rijnland faciliteert de samenwerking en oplossingen en werkt zo aan waterkwaliteit en veiligheid. Samen met de omgeving anticipeert de waterbeheerder zo op de situatie van de toekomst.

Prioritering wensen t.a.v. taken waterbeheer Rijnland

Per taak is het **belang** aangegeven met een getal tussen 0-100 op basis van de keuzes in de vragenlijst. De **score** geeft het gemiddelde belang per taak weer. Het belang van de taken is gerangschikt van hoog naar laag. De wensen met het grootste gemiddelde belang staat dus helemaal bovenaan.

Belang	Score	Kerntaak
De kans op wateroverlast en overstromingen zo veel mogelijk beperken	90,4	Voldoende water
Het zuiveren van alle milieugevaarlijke stoffen uit het afvalwater	80,4	Waterketen
De dijken langs huizen en straten versterken	76,6	Waterveiligheid
Controleren en opruimen van chemische stoffen in het water van rivieren/plassen/meren	76,3	Schoon en gezond water
Herstellen van de kust na een zware storm	74,6	Waterveiligheid
Zorgen voor het juiste waterpeil in watergangen, meren en plassen	72,5	Voldoende water
De doorstroming van rivieren en kanalen bevorderen (baggeren)	71,8	Voldoende water
Blijven investeren in nieuwe technologieën om haar taken uit te voeren	67,6	
Het aanvoeren van voldoende zoet water in droge perioden, voor de land en tuinbouw	53,3	Voldoende water
Op een duurzame manier haar taken uitvoeren	51,6	
Plassen en meren (incl. zwemwater) schoonmaken en onderhouden	50,1	Schoon en gezond water
Grondstoffen uit afvalwater halen zodat deze hergebruikt kunnen worden	48,6	Waterketen
Zorgen dat er niet teveel voedingsstoffen in het water zitten waardoor blauwalg kan ontstaan	43,5	Schoon en gezond water
Zorgen dat inwoners geen afvalstoffen door de gootsteen spoelen die daar niet thuishoren	28,9	Waterketen
Inwoners informeren over wat ze zelf kunnen doen om wateroverlast te beperken	28,4	Voldoende water
Zorgen voor mooi ingerichte oevers waar planten en dieren zich thuis voelen	21,1	Schoon en gezond water
Gemeenten adviseren over de veiligheid van het zwemwater	18,2	Schoon en gezond water
Meer natuurvriendelijke oevers aanleggen in stedelijk gebied	16,7	Schoon en gezond water
Recreatiemogelijkheden langs de kust ontwikkelen met bescherming van de duinen	16,6	Waterveiligheid
Inwoners stimuleren om de aanvoer van regenwater naar de riolering te verminderen	15,1	Waterketen

- De top vier van belangrijkste taken volgens inwoners beslaat alle vier de kerntaken van Rijnland.
- De klassieke watermanagement taken worden het meest belangrijk gevonden door inwoners.
- Het investeren in nieuwe technologieën en duurzaam werken wordt ook belangrijk gevonden door inwoners.
- Inwoners vinden de meer informerende en stimulerende taken het minst belangrijk.

Prioritering wensen t.a.v. taken per segment

In de segment kolommen geven de kleuren groen en rood aan dat het belang van het betreffende segment afwijkt van het gemiddelde belang. Groen geeft aan dat het belang voor het segment groter is op het aspect. Rood geeft aan dat het belang lager is op het aspect.

Belang	Score	engagement	schoon water	watermanagement
De kans op wateroverlast en overstromingen zo veel mogelijk beperken	90,4	80,0	93,8	96,3
Het zuiveren van alle milieugevaarlijke stoffen uit het afvalwater	80,4	75,6	85,3	80,9
De dijken langs huizen en straten versterken	76,6	59,1	85,0	85,2
Controleren en opruimen van chemische stoffen in het water van rivieren/plassen/meren	76,3	70,3	83,4	76,6
Herstellen van de kust na een zware storm	74,6	51,2	85,2	86,3
Zorgen voor het juiste waterpeil in watergangen, meren en plassen	72,5	63,7	72,5	79,5
De doorstroming van rivieren en kanalen bevorderen (baggeren)	71,8	59,7	73,4	80,2
Blijven investeren in nieuwe technologieën om haar taken uit te voeren	67,6	65,5	49,8	80,8
Het aanvoeren van voldoende zoet water in droge perioden, voor de land en tuinbouw	53,3	50,9	51,3	56,5
Op een duurzame manier haar taken uitvoeren	51,6	59,8	27,2	60,7
Plassen en meren (incl. zwemwater) schoonmaken en onderhouden	50,1	49,1	58,8	48,2
Grondstoffen uit afvalwater halen zodat deze hergebruikt kunnen worden	48,6	54,1	51,7	42,4
Zorgen dat er niet teveel voedingsstoffen in het water zitten waardoor blauwalg kan ontstaan	43,5	47,6	49,5	36,4
Zorgen dat inwoners geen afvalstoffen door de gootsteen spoelen die daar niet thuishoren	28,9	42,5	27,5	19,0
Inwoners informeren over wat ze zelf kunnen doen om wateroverlast te beperken	28,4	43,9	17,2	23,3
Zorgen voor mooi ingerichte oevers waar planten en dieren zich thuis voelen	21,1	33,4	16,8	14,2
Gemeenten adviseren over de veiligheid van het zwemwater	18,2	23,6	22,4	11,1
Meer natuurvriendelijke oevers aanleggen in stedelijk gebied	16,7	28,8	12,9	9,7
Recreatiemogelijkheden langs de kust ontwikkelen met bescherming van de duinen	16,6	22,7	20,6	9,2
Inwoners stimuleren om de aanvoer van regenwater naar de riolering te verminderen	15,1	26,6	9,1	9,8

De kans op wateroverlast beperken en het zuiveren van het afvalwater zijn voor iedereen belangrijk

De basics voor iedereen	
1	De kans op wateroverlast en overstromingen zo veel mogelijk beperken
9	Het zuiveren van alle milieugevaarlijke stoffen uit het afvalwater
15	Controleren en opruimen van chemische stoffen in het water van rivieren/plassen/meren
17	Zorgen voor het juiste waterpeil in watergangen, meren en plassen
18	De doorstroming van rivieren en kanalen bevorderen (baggeren)
5	Plassen en meren (incl. zwemwater) schoonmaken en onderhouden
6	Zorgen dat er niet teveel voedingsstoffen in het water zitten waardoor blauwalg kan ontstaan
4	Gemeenten adviseren over de veiligheid van het zwemwater
12	Meer natuurvriendelijke oevers aanleggen in stedelijk gebied
14	Recreatiemogelijkheden langs de kust ontwikkelen met bescherming van de duinen
7	Inwoners stimuleren om de aanvoer van regenwater naar de riolering te verminderen

De dijken langs huizen versterken en investeren in nieuwe technologieën belangrijk voor deel inwoners

